

มติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการสถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้อง จำนวน ๗ มติ

ลำดับที่	เรื่อง/วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ	สาระสำคัญ	หมายเหตุ
๑	การสถาปนาความสัมพันธ์เมืองคู่แฝดระหว่างจังหวัดนครพนมกับจังหวัดฮาดิงห์ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๔/๑๑๙๕๗ ลงวันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๔๗) ครม. มีมติ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๔๗	๑. เห็นชอบตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอเรื่อง การสถาปนาความสัมพันธ์เมืองคู่แฝดระหว่างจังหวัดนครพนมกับจังหวัดฮาดิงห์ สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และการลงนามบันทึกความเข้าใจว่าด้วยการสถาปนาเมืองคู่แฝดฯ โดยผู้ว่าราชการจังหวัดนครพนม เป็นผู้ลงนามฝ่ายไทย ๒. เพื่อให้การสถาปนาความสัมพันธ์ในระดับจังหวัดของไทยกับจังหวัดของประเทศเพื่อนบ้านเป็นไปด้วยความคล่องตัว ให้ถือเป็นหลักการว่าเรื่องในทำนองนี้ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศรับไปพิจารณาร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย แล้วให้ความเห็นชอบ/อนุมัติไปได้โดยถือว่าคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบแล้ว และให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบในภายหลังตามแนวทางเดียวกับเรื่องการเปิด - ปิด และการเปลี่ยนแปลงเขตอาณาของสถานเอกอัครราชทูตและเขตกงสุลของสถานกงสุลอาชีวะต่างประเทศ ประจำประเทศไทย ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๔๐ ต่อไป	ยกเลิกเฉพาะข้อ ๒
๒	การกำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการสถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้อง (หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๔/๕๖๗ ลงวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๔๙) ครม. มีมติ ๑๐ มกราคม ๒๕๔๙	๑. เห็นชอบให้แก้ไขมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๔๗ เป็นต้นนี้ "เพื่อให้การสถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้องในระดับจังหวัดของไทยกับจังหวัดของประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งประเทศที่มีชายแดนต่อเนื่องกับประเทศเพื่อนบ้านเป็นไปด้วยความคล่องตัว ..." ๒. ให้ดำเนินการต่อไปได้ในกรณีที่จังหวัดดำเนินการใช้ร่างบันทึกความเข้าใจฉบับมาตรฐานที่ยกร่างโดยกระทรวงการต่างประเทศ หรือที่มีการแก้ไขเพียงเล็กน้อย [หากมีการแก้ไขมาก กระทรวงมหาดไทยจะเสนอคณะรัฐมนตรีเป็นกรณี ๆ ไป] เมื่อจังหวัดดำเนินการและลงนามตามร่างบันทึกฯ ฉบับมาตรฐานเรียบร้อยแล้ว กระทรวงมหาดไทยจะไดรวบรวมเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบเป็นคราว ๆ ไป	ยกเลิกทั้งฉบับ

ลำดับที่	เรื่อง/วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ	สาระสำคัญ	หมายเหตุ
๓	<p>การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีกรณีเป็นเรื่องเกี่ยวกับความตกลงเมืองพี่เมืองน้องและความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของไทยกับต่างประเทศ</p> <p>(หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๔/ว ๑๓ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๕๙) ครม. มีมติ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๙</p>	<p>๑. กรณีความตกลงเมืองพี่เมืองน้อง ซึ่งเป็นการจัดทำความสัมพันธ์ระดับจังหวัดของไทยกับจังหวัดของประเทศเพื่อนบ้าน หรือของประเทศที่มีเขตแดนต่อเนื่องกับประเทศไทยเพื่อนบ้าน นั้น ให้กระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องถือปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๙ ตามข้อ ๒ โดยให้ดำเนินการไปได้ และให้กระทรวงมหาดไทยรวบรวมรายงานเสนอคณะรัฐมนตรีทราบทุก ๖ เดือน</p> <p>๒. กรณีความตกลงในรูปแบบใด ๆ ที่กรมหรือส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมจะจัดทำกับหน่วยงานของต่างประเทศ หรือกับองค์กรต่างประเทศ ซึ่งเป็นการจัดทำความสัมพันธ์ในระดับหน่วยงานกันเอง ให้หน่วยงานเจ้าของเรื่องส่งเรื่องให้กระทรวงการต่างประเทศพิจารณาก่อน โดยกระทรวงการต่างประเทศอาจพิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาความจำเป็นเหมาะสมของการจัดทำความตกลงนั้น ๆ แล้วแต่กรณี เมื่อได้รับความเห็นชอบแล้วให้ดำเนินการต่อไปได้ และให้กระทรวงการต่างประเทศรวบรวมผลการพิจารณาและรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบทุก ๖ เดือน ทั้งนี้ การดำเนินการในข้อนี้ให้ยกเว้นสำหรับกรณีการจัดทำความตกลงหรือความร่วมมือทางวิชาการตามปกติที่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐได้ดำเนินการกับสถาบันการศึกษาต่างประเทศหรือองค์กรต่างประเทศไม่ต้องดำเนินการตามข้อนี้ แต่ให้ดำเนินการไปตัวเอง</p>	ยกเลิกทั้งฉบับ
๔	<p>การรวบรวมข้อมูลการทำความตกลงเมืองพี่เมืองน้อง</p> <p>(หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว(ล) ๒๑๐๒๘ ลงวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๕๖) ครม. มีมติ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๖</p>	<p>มอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยประสานงานกับกระทรวงการต่างประเทศรวบรวมข้อมูลและผลการดำเนินงานในการทำความตกลงเมืองพี่เมืองน้องเพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระดับจังหวัดของไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน และรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบด้วย</p>	ยกเลิกทั้งฉบับ

ลำดับที่	เรื่อง/วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ	สาระสำคัญ	หมายเหตุ
๕	<p>การสถาปนาความสัมพันธ์บ้านพี่เมืองน้อง (Sister City) ระหว่างแม่สอดและเมียวดี เพื่อผลักดันการค้าชายแดนไทย – เมียนมา ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษแม่สอด จังหวัดตาก</p> <p>(หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๒๑๕๙ ลงวันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๘ ครม. มติ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๘</p>	<p>๑. รับทราบผลการเดินทางลงพื้นที่ของรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์ เพื่อติดตามสถานการณ์การค้าชายแดนและเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ เมื่อวันที่ ๑๙ – ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๗ และเห็นชอบในหลักการสถาปนาความสัมพันธ์บ้านพี่เมืองน้อง (Sister City) ระหว่างแม่สอดและเมียวดี โดยให้กระทรวงพาณิชย์เป็นหน่วยงานหลักดำเนินการผลักดันและขับเคลื่อนการค้าชายแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตามนโยบายรัฐบาลโดยบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป และมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยมอบผู้ว่าราชการจังหวัดตากหารือร่วมกับผู้ว่าราชการจังหวัดเมียวดีเพื่อประกาศเจตนารมณ์ร่วมกันในการสถาปนาความสัมพันธ์ฯ รวมทั้งมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องบูรณาการการดำเนินการร่วมกันเพื่อให้มีการลงนามการสถาปนาดังกล่าว และให้กระทรวงพาณิชย์เร่งดำเนินการเรื่องนี้ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมภายในในปี ๒๕๕๘ เพื่อให้เป็นโครงการนำร่องในการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตามที่กระทรวงพาณิชย์เสนอ</p> <p>๒. เพื่อให้แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการสถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้องมีความชัดเจนและสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน จึงให้แก้ไขเพิ่มเติมมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๗ และวันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๕๘ เป็น “... ให้ถือเป็นหลักการว่าเรื่องในทำนองนี้ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศพิจารณาร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย โดยต้องมีความเห็นของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (สคก.) ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเกี่ยวกับการทำหนังสือสัญญาระหว่างประเทศ หาก สคก. เห็นว่า ไม่ขัดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ในประเด็นดังกล่าวก็ให้ความเห็นชอบ/อนุมัติไปได้ โดยถือว่า คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบแล้ว และให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบในภายหลัง ...”</p>	<p>ยกเลิกเฉพาะข้อ ๒</p>

ลำดับที่	เรื่อง/วันที่คณะรัฐมนตรีมีมติ	สาระสำคัญ	หมายเหตุ
๖	<p>การสถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้อง (ระหว่างจังหวัดอุบลราชธานีกับกรุงเทพมหานคร ราชอาณาจักรภูฏาน)</p> <p>(หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๒๖๔๖๘ ลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๐) ครม. มีมติ ๘ สิงหาคม ๒๕๖๐</p>	<p>๑. เห็นชอบการสถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้องระหว่างจังหวัดอุบลราชธานีกับกรุงเทพมหานคร ราชอาณาจักรภูฏาน และอนุมัติให้ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานีเป็นผู้ลงนามในบันทึกความเข้าใจการสถาปนาดังกล่าว ตามที่กระทรวงมหาดไทยเสนอ</p> <p>๒. เห็นชอบในหลักการให้จังหวัดของไทยสามารถดำเนินการสถาปนาความสัมพันธ์ในระดับจังหวัดของไทยกับจังหวัด/เมือง/มณฑลของประเทศได้ โดยให้กระทรวงมหาดไทยดำเนินการให้เป็นไปตามแนวปฏิบัติในการดำเนินการสถาปนาความสัมพันธ์ฯ และสอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๔๗ วันที่ ๑๐ มกราคม ๒๕๔๘ และวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๘</p> <p>๓. ในการสถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้องกับประเทศต่าง ๆ ให้ มท. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาขยายขอบเขตความร่วมมือให้ครอบคลุมถึงการอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ รวมทั้งการกำหนดกลไกในการแก้ไขปัญหาาร่วมกันในระดับพื้นที่เมื่อเกิดปัญหาใด ๆ ระหว่างกันขึ้นด้วย</p>	<p>ยกเลิกเฉพาะข้อ ๒ และข้อ ๓</p>
๗	<p>การสถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้อง (หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/๒๗๘๔๒ ลงวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๖๐ ครม. มีมติ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๐</p>	<p>ให้ มท. (ทุกจังหวัดที่ได้สถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้องแล้ว) พิจารณาดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้การสถาปนาความสัมพันธ์ดังกล่าวให้เกิดผลเป็นรูปธรรมและเป็นประโยชน์แก่ทั้งสองฝ่ายอย่างเหมาะสมและมีความต่อเนื่อง เช่น การจัดกิจกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว การจัดแสดงและซื้อ - ขายสินค้า การจัดประชุม/สัมมนา และแลกเปลี่ยนทางวิชาการ</p>	<p>ยกเลิกทั้งฉบับ</p>

แนวทางปฏิบัติในการสถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้อง

เพื่อให้การดำเนินความสัมพันธ์กับต่างประเทศเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ ภาคส่วนต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วม โดยเฉพาะในระดับท้องถิ่น และเกิดประโยชน์ที่ประชาชนโดยทั่วไปมองเห็นได้โดยง่าย อันจะเป็นฐานที่ช่วยจรรโลงความสัมพันธ์ระหว่างกันให้ยั่งยืนต่อไป รัฐบาลจึงมีนโยบายที่จะสนับสนุนการดำเนินความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้องระหว่างหน่วยการปกครองในระดับจังหวัดของไทยกับหน่วยการปกครองระดับเดียวกันหรือเทียบเคียงกันได้ของต่างประเทศ จึงกำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางปฏิบัติในเรื่องดังกล่าวให้มีความชัดเจน สอดคล้องกับนโยบาย กฎระเบียบ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง และบังเกิดผลที่ยั่งยืนต่อไป ดังนี้

๑. การสถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้องให้กระทำในระดับจังหวัดของไทยกับจังหวัดหรือหน่วยการปกครองของต่างประเทศที่มีฐานะเทียบเท่าจังหวัดของไทย เช่น มลรัฐ มณฑล นคร ฯลฯ โดยอยู่บนพื้นฐานของหลักการความสมศักดิ์ศรี เป็นประโยชน์ และยั่งยืน ซึ่งทั้งสองฝ่ายมีศักยภาพในการดำเนินความร่วมมือกันอย่างเป็นรูปธรรมในระยะยาว การสถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้องกับหน่วยการปกครองของต่างประเทศในระดับที่ต่ำกว่าจังหวัดของไทยนั้น อาจอนุโลมเป็นรายการณัติโดยให้กระทรวงมหาดไทยและกระทรวงการต่างประเทศเป็นผู้พิจารณาความเหมาะสมร่วมกันเป็นรายการณัติไป ซึ่งการดำเนินการต้องอยู่ในกรอบของกฎหมาย กฎระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องและอยู่บนพื้นฐานของผลประโยชน์ของประเทศ โดยความตกลงนั้นมีได้มีผลผูกพันรัฐบาลไทย

๒. การสถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้องให้หมายถึงความสัมพันธ์ที่อาจใช้ชื่อเรียกอย่างอื่นด้วย เช่น การสถาปนาความร่วมมือ เมืองคู่มิตร เมืองมิตรภาพ เมืองคู่แฝด และเมืองฉันทมิตร

๓. การสถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้องกรณีริเริ่มโดยจังหวัดของไทย ให้จังหวัดมีหนังสือเสนอเรื่องต่อกระทรวงมหาดไทยเพื่อพิจารณาความเหมาะสมในการสถาปนาความสัมพันธ์กับจังหวัดหรือหน่วยการปกครองของต่างประเทศ และให้กระทรวงมหาดไทยมีหนังสือถึงกระทรวงการต่างประเทศพร้อมข้อพิจารณาในเบื้องต้นเพื่อหารือความเหมาะสมด้วย และให้กระทรวงการต่างประเทศแจ้งผลการพิจารณาความเหมาะสมของการสถาปนาความสัมพันธ์ให้กระทรวงมหาดไทยทราบ และให้กระทรวงมหาดไทยมีหนังสือแจ้งจังหวัดรับทราบผลการพิจารณาด้วย

๔. การสถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้องกรณีริเริ่มโดยหน่วยการปกครองของต่างประเทศ หรือมีการทาบทามผ่านสถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุลใหญ่ให้สถานเอกอัครราชทูต สถานกงสุลใหญ่รายงานกระทรวงการต่างประเทศตามที่ได้รับเรื่องการทาบทามเพื่อการสถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของจังหวัดหรือหน่วยการปกครองของต่างประเทศ แล้วให้กระทรวงการต่างประเทศพิจารณาความเหมาะสมของจังหวัดหรือหน่วยการปกครองของต่างประเทศที่จะมีการสถาปนาความสัมพันธ์ฯ และแจ้งผลการพิจารณาให้กระทรวงมหาดไทยทราบด้วย และให้กระทรวงมหาดไทยแจ้งจังหวัดที่ได้รับการทาบทาม

พิจารณาความประสงค์ในการสถาปนาความสัมพันธ์ฯ กรณีการทาบตามที่ไม่ระบุจังหวัด ให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแจ้งการทาบตามไปยังจังหวัดที่มีความเหมาะสมในการสถาปนาความสัมพันธ์ฯ และหากจังหวัดที่ได้รับการทาบตามเห็นว่า มีความเหมาะสมก็ให้จังหวัดนั้นมีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาพร้อมแผนปฏิบัติการและแผนงบประมาณมายังกระทรวงมหาดไทย แล้วให้กระทรวงมหาดไทยมีหนังสือแจ้งผลการพิจารณาของจังหวัดไปยังกระทรวงการต่างประเทศด้วย

๕. ให้จังหวัดของไทยและจังหวัดหรือหน่วยการปกครองของต่างประเทศร่วมกันยกร่างบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding) ในการสถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้องจนได้ร่างที่ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้อง ทั้งนี้ ก่อนการสถาปนาความสัมพันธ์ฯ อาจพิจารณาจัดทำเป็นหนังสือแสดงเจตจำนง (Letter of Intent) ที่จะสถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้องอย่างเป็นทางการระหว่างกันในอนาคต

๖. จังหวัดของไทยสามารถมีปฏิสัมพันธ์ในขั้นต้นกับหน่วยการปกครองของต่างประเทศได้ แต่ต้องไม่ถึงขั้นประกาศเจตนารมณ์ที่จะสถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้องอย่างเป็นทางการระหว่างกันในอนาคตโดยร่วมลงนามในเอกสารกับหน่วยการปกครองของต่างประเทศ เช่น หนังสือแสดงเจตจำนง (Letter of Intent)

๗. ในการสถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้องให้จังหวัดจัดทำแผนปฏิบัติการและแผนงบประมาณ บุคลากรที่จะดำเนินการร่วมกับหน่วยการปกครองของต่างประเทศ เพื่อประกอบการพิจารณาของกระทรวงมหาดไทย กระทรวงการต่างประเทศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๘. การแสดงเจตจำนงที่จะสถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้องระหว่างกันในอนาคต และการสถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้อง กรณีดำเนินการโดยการลงนามในร่างหนังสือแสดงเจตจำนงและร่างบันทึกความเข้าใจฉบับมาตรฐาน (ฉบับภาษาไทยและภาษาอังกฤษ) ที่ยกร่างโดยกระทรวงการต่างประเทศตามลำดับ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรับไปพิจารณาร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศและให้ความเห็นชอบ/อนุมัติไปได้ โดยถือว่าคณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบ/อนุมัติแล้ว และให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีทราบในภายหลัง ทั้งนี้ ในกรณีที่จังหวัดมีการแก้ไขเพิ่มเติมแตกต่างไปจากร่างหนังสือแสดงเจตจำนงหรือร่างบันทึกความเข้าใจฉบับมาตรฐานที่ยกร่างโดยกระทรวงการต่างประเทศให้กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานหลักร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศพิจารณาประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาประเด็นเกี่ยวกับการจัดทำหนังสือสัญญาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แล้วพิจารณา ดังนี้

๘.๑ หากหน่วยงานดังกล่าวมีความเห็นร่วมกันว่า เป็นการแก้ไขปรับปรุงถ้อยคำหรือสาระสำคัญที่ไม่ขัดกับหลักการของร่างหนังสือแสดงเจตจำนงหรือร่างบันทึกความเข้าใจฉบับมาตรฐานที่ยกร่างโดยกระทรวงการต่างประเทศและไม่เป็นการจัดทำหนังสือสัญญาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยก็ให้ดำเนินการต่อไปได้ โดยถือว่าคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ/อนุมัติแล้ว

/๘.๒ หาก ...

๘.๒ หากหน่วยงานดังกล่าวมีความเห็นร่วมกันว่า เป็นการแก้ไขที่ไม่สอดคล้องกับหลักการของร่างหนังสือแสดงเจตจำนงหรือร่างบันทึกความเข้าใจฉบับมาตรฐานที่ยกวาง โดยกระทรวงการต่างประเทศก็นำเสนอคณะรัฐมนตรีเป็นกรณี ๆ ไป

๙. เมื่อกระทรวงมหาดไทยได้รับความเห็นชอบต่อร่างหนังสือแสดงเจตจำนงหรือร่างบันทึกความเข้าใจจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศแล้ว ให้กระทรวงมหาดไทยแจ้งจังหวัดของไทยทราบ หลังจากนั้นให้จังหวัดของไทยและจังหวัดหรือหน่วยการปกครองของต่างประเทศกำหนดวันและสถานที่ที่จะร่วมลงนามในร่างหนังสือแสดงเจตจำนงหรือร่างบันทึกความเข้าใจ ทั้งนี้ ผู้ลงนามของฝ่ายไทยต้องเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดและผู้ลงนามของฝ่ายต่างประเทศ คือ ผู้ว่าราชการจังหวัด หรือชื่อเรียกอย่างอื่นที่มีฐานะเทียบเท่า

๑๐. เมื่อได้มีการลงนามในร่างหนังสือแสดงเจตจำนงหรือร่างบันทึกความเข้าใจแล้ว ให้จังหวัดรายงานผลการดำเนินงานพร้อมส่งสำเนาหนังสือแสดงเจตจำนงหรือบันทึกความเข้าใจ จำนวน ๑ ชุด ให้กระทรวงมหาดไทยทราบและให้กระทรวงมหาดไทยแจ้งผลการดำเนินงานพร้อมส่งสำเนาหนังสือแสดงเจตจำนงหรือบันทึกความเข้าใจ จำนวน ๑ ชุด ให้กระทรวงการต่างประเทศทราบ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการประสานงานและการดำเนินความสัมพันธ์ทวิภาคีกับประเทศที่เกี่ยวข้องต่อไป

๑๑. ในการสถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้องให้กระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาขยายขอบเขตความร่วมมือให้ครอบคลุมถึงการอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ และกำหนดกลไกในการแก้ไขปัญหาร่วมกันในระดับพื้นที่เมื่อเกิดปัญหาระหว่างกัน โดยต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับความตกลงระหว่างประเทศที่มีอยู่ด้วย

๑๒. การสถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้อง ในร่างหนังสือแสดงเจตจำนงหรือร่างบันทึกความเข้าใจต้องไม่ใช่ถ้อยคำที่ก่อให้เกิดความผูกพันตามกฎหมายระหว่างประเทศ

๑๓. การขับเคลื่อนและการติดตามผล ให้จังหวัดที่ได้มีการลงนามบันทึกความเข้าใจฯ แล้วพิจารณาดำเนินการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายใต้การสถาปนาความสัมพันธ์ฯ ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมเป็นประโยชน์แก่ทั้งสองฝ่ายอย่างเหมาะสมและมีความต่อเนื่อง รวมทั้งรายงานผลความคืบหน้าต่อกระทรวงมหาดไทยเป็นระยะ ๆ และให้กระทรวงมหาดไทยประสานกับกระทรวงการต่างประเทศเพื่อรวบรวมข้อมูลและผลการดำเนินงานในการสถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้องแล้วรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบ ทุก ๑ ปี โดยกำหนดให้ชัดเจนด้วยว่า เกิดผลผลิตและผลลัพธ์อย่างไร โดยมีตัวชี้วัดผลการดำเนินการที่ชัดเจนเพื่อให้การสถาปนาความสัมพันธ์เมืองพี่เมืองน้องเกิดประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรมได้อย่างแท้จริง และให้มีการประเมินผลครอบคลุมถึงเมืองพี่เมืองน้องที่ได้สถาปนาไปแล้วในอดีตด้วย ทั้งนี้ หากส่วนราชการอื่น ๆ ประสงค์ที่จะเพิ่มความร่วมมือในมิติอื่น ๆ ให้พิจารณาโดยใช้กรอบกลไกเมืองพี่เมืองน้องที่มีอยู่ เพื่อความมีประสิทธิภาพและเป็นเอกภาพในการดำเนินนโยบายของไทยกับประเทศต่าง ๆ โดยให้ส่วนราชการดังกล่าวประสานงานกับกระทรวงมหาดไทยอย่างใกล้ชิด

(ร่าง)

บันทึกความเข้าใจ(ความตกลง/บันทึกความตกลง/ชื่อเรียกอย่างอื่น)

เพื่อการสถาปนาความสัมพันธ์ ไม่ว่าคู่แฝด/พี่น้องน้อง/เมืองมิตรภาพ/เมืองคู่มิตร/เมืองหุ้นส่วน(หรือชื่อ
อื่นตามแต่จะตกลงกัน)

ระหว่าง

(ชื่อจังหวัดของไทย)

กับ

.....(ชื่อจังหวัดของไทย).....กับ.....

ซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า "[ผู้เข้าร่วมทั้งสองฝ่าย/ทั้งสองฝ่าย]"

เพื่อให้เป็นไปตามความปรารถนาร่วมกันที่จะเสริมสร้างความเข้าใจและมิตรจิตระหว่าง.....กับ

..... และ

โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ไมตรีที่มีอยู่ระหว่าง(ทั้งสองประเทศ/ทั้งสองเมือง/คู่ภาคี/ผู้เข้าร่วมทั้งสองฝ่าย/
ทั้งสองฝ่าย]

ได้บรรลุความเข้าใจร่วมกันดังต่อไปนี้

๑. [ผู้เข้าร่วมทั้งสองฝ่าย/ทั้งสองฝ่าย]จะร่วมมือซึ่งกันและกันเพื่อส่งเสริมความมั่นคงและการพัฒนา
ร่วมกันบนพื้นฐานของความเท่าเทียมและผลประโยชน์ร่วมกัน ภายใต้อำนาจหน้าที่ของตน และตาม
กฎหมาย กฎระเบียบที่มีผลใช้บังคับในแต่ละประเทศ
๒. [ผู้เข้าร่วมทั้งสองฝ่าย/ทั้งสองฝ่าย]จะร่วมมือซึ่งกันและกันในด้านต่าง ๆ ได้แก่ (ในวาระสนทนาความ
ร่วมมือที่สนใจ.) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและพันธกรณีระหว่างประเทศของ[ผู้เข้าร่วมทั้งสอง
ฝ่าย/ทั้งสองฝ่าย]
๓. [ผู้เข้าร่วมทั้งสองฝ่าย/ทั้งสองฝ่าย]จะส่งเสริมให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของตนติดต่อกันโดยตรงเพื่อ
ร่วมมือกันตาม บันทึกความเข้าใจ(ความตกลง/บันทึกความตกลง/ชื่อเรียกอย่างอื่น)นี้ [ผู้เข้าร่วมทั้งสอง
ฝ่าย/ทั้งสองฝ่าย]จะสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนการเยือนของเจ้าหน้าที่ของตนด้วย

๔. ผู้เข้าร่วมทั้งสองฝ่าย/ทั้งสองฝ่ายจะหารือซึ่งกันและกันเกี่ยวกับรูปแบบและแผนงานความร่วมมือในการอนุวัติตามบันทึกความเข้าใจ/ความตกลง/บันทึกความตกลง/ชื่อเรียกอย่างอื่นนี้ โดยจัดให้มีการประชุมเพื่อติดตามและประเมินผลการดำเนินงานร่วมกันเป็นประจำทุกปี หรือเมื่อมีความจำเป็น เพื่อให้แผนงานดังกล่าวมีความก้าวหน้า เกิดผลเป็นรูปธรรม และเป็นประโยชน์ต่อทั้งสองฝ่ายอย่างจริงจัง

๕. บันทึกความเข้าใจ/ความตกลง/บันทึกความตกลง/ชื่อเรียกอย่างอื่น จะมีผลในวันลงนาม และ....

ทางเลือกที่ 1 : ...จะมีผลกระทั้ ผู้เข้าร่วมฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง/ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง] แจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร (โปรดระบุเวลา)ล่วงหน้า ให้ ผู้เข้าร่วมอีกฝ่าย/อีกฝ่าย]ทราบถึงเจตนาที่จะบอกเลิก บันทึกความเข้าใจ/ความตกลง/บันทึกความตกลง/ชื่อเรียกอย่างอื่น นี้

ทางเลือกที่ 2 : ...จะมีผลเป็นระยะเวลา ... (โปรดระบุเวลา เช่น 5 ปี) การต่ออายุ/การขยายอายุการดำเนินความสัมพันธ์[ในมืองคู่แฝด/พี่เมืองน้อง/เมืองมิตรภาพ/เมืองคู่มิตร/เมืองหุ้นส่วน(หรือชื่ออื่นตามแต่จะตกลงกัน)] จะขึ้นอยู่กับ การตกลงกันระหว่างผู้เข้าร่วมทั้งสองฝ่าย/ทั้งสองฝ่าย]

ลงนามเป็นคู่ฉบับ ณ.....(สถานที่).....เมื่อ.....(วันที่).....เป็นภาษาไทย (ภาษาของผู้เข้าร่วมอีกฝ่าย/อีกฝ่าย) และภาษาอังกฤษ ในกรณีที่มีความแตกต่าง ให้ใช้ฉบับภาษาอังกฤษเป็นเกณฑ์

สำหรับ.....(จังหวัดของไทย).....

สำหรับ.....

.....

.....

.....(ชื่อ).....

.....(ชื่อ).....

.....(ตำแหน่ง).....

.....(ตำแหน่ง).....